

Бүхь оромуудай пролетаринар, нэгэдэты!

БҮРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советей ба ВКП(б)-гэй Улам-Ульм Гормомой орган

№ 203 (4015) 1942 оной августын 27, четверг СЭН 15 МҮНГЭН

ХҮДӨӨГЭЙ КОММУНИСТНУУДАЙ ЭГЭЭ ШУХАЛА ЗОРИЛГО

(„Правдын“ түрүү бэшгэнээ)

Советскэ орон болбол элбэг бай ургасна хуряжа байна. Хэдэн олон районуудай таряалан дээрэ хүдэлмэрилжэ шадаха хүн бүхэн бүтээгөөрө шажуу ажалла...

тэйгээр, туйлд өхө дэбжэлтэйгээр хүдэлмэрилжэ байхай. Тиймэ тула энэ дэбжэлтэнь, энэ жүдхэсөөнө эмхидхэхэ хэрэгтэй. Иймэ дайшалхы зорилго хүдөөгэй коммунистууд бүхэнэй, партийна...

Дайсанд айхтар эхээр эгээр түрхэн ябадал советскэ хүн бүхэнэй эрхэндэ орьелонхой. Ингэжэ эгээр түрхэн ябадалхы советскэ хүн бүхэнэй арбан дахар эршгэй хүсэ шадалыг олгуулжа таряахуряала дээрэ болото фронтонхой өһөөр хүдэлмэрилжэ...

Бидэнэр болбол: «Ш» стахановец байша. Шн хадаа өөртөө нэгэн зэргөөр оруулжа байнаар хүдэлмэрилжэ тугада дүхэлтөө тулалжа, тигэжэ нүхдөө түдэр өхө бүтээгөйтэйгээр ажалладаг болгуулжа өһөөтэй».— гэжэн эригтэ...

Тигэбэшье таряахуряала хаахаар аб алм тэмтэйгээр явсагүй. Мүнөө жэлдэйнгэ таряанай ургасна дедондойнхойнуу бургууц түргөөр, бургууцтэй найнаар хуряжа абаха өһөөтэй гэжэн зорилгы коммунист бүхэн, комсомолец бүхэн, хүдөө-ажалхын хүдэлмэрилшэд бүхэн нэгэхэлшье часай тэти сар соо мартаха өһөөтэй.

Мүнөө таряахуряала боложо байна. Хүндэй таряагаа гэжэ байхадэнь коммунист хүн гэшье байна амар хаража байха өһөөтэй. Таряагаа гэжэ ябадалтай эбсэжэ байхан коммунист болбол партийнагаа урда гэжэ ябадалы хэнэ гэжэнь, иймэ коммунист олон түмэнигэ жолоодошо боложо салахалуй.

Тарна хадгалгаа өхилсөөг сийдэ ба бэлдэхэлгын пунктнуудта шархэ ба тушааха хүртэхүй таряахуряалгын бүхы хүдэлмэрилшэдыг сар болзор соонь эрхим байнаар түргэжэ гэгшэ эгшэ шухала ба хүндэтэй зорилгы бүтээхэжэ шалашад болбол таряахуряала дээрэ түрүүшүүд болохо байна. Истатистикатай партийна ба советскэ организациянууд болбол нэгдөөс, МТС ба совхозуудта байна хамаг бүхы арбанхожонгууныгэ тон эхэ ашагтайгаар хэрэгэлжэ шадан баа, эхэ түгэхэл ба бүтээгэжэ ябадалы гаргаа наа таряахуряалгын хүдэлмэрилшэдыгэ тон эхэ мэрэгэлтэйгээр хүтэлбэрлэжэн болохо байна.

Мүнөө дайнай үеын ургасна хуряаха тэмсэлшэе хүдөө нотагуурта байгаа ажал хүдэлмэри гэжэ шадха нэгэхэлшье хүн элгэриха зэргүүтэй. Дайнай өхилсөөн гэжэ хойшо колхозуудтахи жаяг заршам сахдаг ажилдэйгөөр байнаараа, Тигэбэшье ажалэй жаяг заршамы дайнай үеинхээр ябуулжа шадатгүй колхозууд үшөөл байха юм. Хэдэн арбаал хүнүүд үдэр бүри хүдэлмэрилжэ гарангүй байлат. Жаяг заршам сахилгын талаар коммунист ба комсомолецүүд эрхим хайн үдгээр жаяг харуулжа абаха эрэгтэй. Тигэжэ хүдөөгэй коммунистууд болбол дайнай үеын ургасна эрхим байнаар хуряаха хэрэгтэ хамаг бүхы шалабаряа, биг бүхы хүсэ шалааа сүм зориулжа зэргөтэй.

Тарна хадгалгаа өхилсөөг сийдэ ба бэлдэхэлгын пунктнуудта шархэ ба тушааха хүртэхүй таряахуряалгын бүхы хүдэлмэрилшэдыг сар болзор соонь эрхим байнаар түргэжэ гэгшэ эгшэ шухала ба хүндэтэй зорилгы бүтээхэжэ шалашад болбол таряахуряала дээрэ түрүүшүүд болохо байна. Истатистикатай партийна ба советскэ организациянууд болбол нэгдөөс, МТС ба совхозуудта байна хамаг бүхы арбанхожонгууныгэ тон эхэ ашагтайгаар хэрэгэлжэ шадан баа, эхэ түгэхэл ба бүтээгэжэ ябадалы гаргаа наа таряахуряалгын хүдэлмэрилшэдыгэ тон эхэ мэрэгэлтэйгээр хүтэлбэрлэжэн болохо байна.

Мүнөө дайнай үеын ургасна хуряаха тэмсэлшэе хүдөө нотагуурта байгаа ажал хүдэлмэри гэжэ шадха нэгэхэлшье хүн элгэриха зэргүүтэй. Дайнай өхилсөөн гэжэ хойшо колхозуудтахи жаяг заршам сахдаг ажилдэйгөөр байнаараа, Тигэбэшье ажалэй жаяг заршамы дайнай үеинхээр ябуулжа шадатгүй колхозууд үшөөл байха юм. Хэдэн арбаал хүнүүд үдэр бүри хүдэлмэрилжэ гарангүй байлат. Жаяг заршам сахилгын талаар коммунист ба комсомолецүүд эрхим хайн үдгээр жаяг харуулжа абаха эрэгтэй. Тигэжэ хүдөөгэй коммунистууд болбол дайнай үеын ургасна эрхим байнаар хуряаха хэрэгтэ хамаг бүхы шалабаряа, биг бүхы хүсэ шалааа сүм зориулжа зэргөтэй.

Мүнөө дайнай үеын ургасна хуряаха тэмсэлшэе хүдөө нотагуурта байгаа ажал хүдэлмэри гэжэ шадха нэгэхэлшье хүн элгэриха зэргүүтэй. Дайнай өхилсөөн гэжэ хойшо колхозуудтахи жаяг заршам сахдаг ажилдэйгөөр байнаараа, Тигэбэшье ажалэй жаяг заршамы дайнай үеинхээр ябуулжа шадатгүй колхозууд үшөөл байха юм. Хэдэн арбаал хүнүүд үдэр бүри хүдэлмэрилжэ гарангүй байлат. Жаяг заршам сахилгын талаар коммунист ба комсомолецүүд эрхим хайн үдгээр жаяг харуулжа абаха эрэгтэй. Тигэжэ хүдөөгэй коммунистууд болбол дайнай үеын ургасна эрхим байнаар хуряаха хэрэгтэ хамаг бүхы шалабаряа, биг бүхы хүсэ шалааа сүм зориулжа зэргөтэй.

ТАРЯАХУРЯАЛГЫН ФРОНТНОО

Манай спецкорр ба селькоррнууднаа телефонор абтаба.

МУХАРШЭБЭР. Никольско сельсоветэй Ворошиловый нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Брылен) таряахуряага шадаха жолдорон ороо. Энэ колхозой таряалан дээрэ 11 жатна хүдэлмэрилжэ байна. Мүнөө 70 шахуу га таряан хуряагдаба.

ТАРЯАХУРЯАЛГАДА ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛ БА ЭМХИ ЖУРАМ БАЙТАЙГААР ОРОНОЙНГОО ТҮЛӨӨ ВКП(б)-ГЭЙ АЙКОХ БА АЙМГҮЙСЭДКОМЫ ДАМЖУУЛГЫН УЛААН ТУГААР ШАГНАГДАХАН БАЙНА.

ПЕТРОПАВЛОВКА. Зэдэн аймагай колхозууд мүнөө жэлдэ түрүүшынхөө 250 га тамхи таринан аад, мүнөө тэрэнэйнгэ хуряалгы гол түлэб дүүргэжэ байна.

НАРИНАЙ СЕЛЬСОВЕДЭЙ Кагановичын нэрэмжэтэ ба „Путь Ленина“ колхозууд тамхи тарилгын түсэбтэ хүсэд дүүргэжэ, эрхим хайн ургаса абаба.

Минуташье гээхэн гэмтэ хэрэг мүн

Патриотическа дэбжэлтэ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу-эхэ дайнай төдэ советскэ патриотууд болбол гитлеровскэ бандидуудыгэ бута сожиго, дайгаа түргэн дүргэлхн түлөө хамаг бүхы хүсөө гарган оролодо. Бичурын аймагай Коминтернын нэрэмжэтэ колхозой членүүд үбхүхуряалаа сэрэгтэй үеын тэмтэй зохиалуулан ажаллада байна.

Тус колхозойд социалистическэ малжалдаа бата бети база байгуулжа, үйлдэбэрингөө үдэр бүригэ нормые гадурэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, нүхэд Бата Савданов, Очир Дугаров, Балжин Зангив, Балжин Очирова ба бусад нормоёо 180 процент дүртэр дүүргэнэ. Тэршэлхэн нүхэд Дымилсу Пышкова, Дулма Дармаева, Пышма Цыренова, Бадансу Очирова, Мандай Дармаева ба бусад дүүргэдэг байна.

ВКП(б)-гэй Зайргэйн айкомой ба аймгүйсэдкомой зууршалгаар республикын хүндэлэлэй доскада бөшгөдөг:

Майн нэгэнэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Шурыгин). Үбхүхуряалгын түсэбтэ 168 процент улуулан дүүргэжэ социалистическэ малжалдаа элбэг өхө тэжээл байгуулжа шадаа. Мүнөө энэ колхоз болбол таряахуряалгын хүдэлмэриг эршэмтэйгээр ябуулжа байна.

XVIII партисевдын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Устинов). Түсэбтэйгөө өһөөр 90% га үбхэ хуряаха байхан аад, мүнөө 1082 гектар үбхэ хуряаба. Тус колхоз болбол таряахуряалада эмхитэйгээр оронон юм. 220 центнер таряа гүрэндөө тушааба.

Сэрэгтэй үеинхээр ажаллана

ХОРИ. Ашагай сомоной Ждановый нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Бабуаев) членүүд мажлаа элбэг өхө тэжээл бэлдэхэн түлөө сэрэгтэй гурмаар хүдэлмэрилжэ байна.

Тус колхозойд социалистическэ малжалдаа бата бети база байгуулжа, үйлдэбэрингөө үдэр бүригэ нормые гадурэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, нүхэд Бата Савданов, Очир Дугаров, Балжин Зангив, Балжин Очирова ба бусад нормоёо 180 процент дүртэр дүүргэнэ. Тэршэлхэн нүхэд Дымилсу Пышкова, Дулма Дармаева, Пышма Цыренова, Бадансу Очирова, Мандай Дармаева ба бусад дүүргэдэг байна.

Үбхүхуряала дээрэ нүхэр Зандра Жамьяновой бригадындай түрүүлэгшэ ябана. Эндэ советскэ фронтонхой дэлгэрүүлэгшэ, Косиланаар үбхэ сабагшад нүхэр Булдама Дамдинова, Цыбик Гандынова гэгшэд үдэрэйнгэ нормые 110 проц. дүүргэнэ. Булаг табигшад нүхэд Дулма Гандынова, Н. Очирова гэгшэд 60 булаг табиха аад, 65 ба 72 булаг табиха. Үбхэ сабагшад нүхэр Цыдендорж Аюров, гарар үбхэ сабагшад нүхэр Очир Доржиев гэгшэмшэ даалгабаряа үдэр бүри хайн шаартайгаар үдэрэн дүүргэнэ.

Энэ колхоз болбол аймагай гүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан Туг абагын кандидат мүн.

Энэ бригадала хүдэлмэрилдэг бага набадай түгүл фронтондой тулалхы түсэжэ нормоёо сар үргэжэ гэгшэ хуряаба.

Тус колхозоо 11 коскижал, 10 морин тармууршал ба 90 шахуу колхознууд хүдэлмэрилжэ. Мүнөө фронтонхой неделиг солосхоод үбхүхуряалагэ дүүргэлхн түлөө уншан малгайгаа абангүйгээр хүдэлмэрилжэ байха юм. Энэ колхоз болбол аймагай гүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан Туг абагын кандидат мүн.

Энэ бригадала хүдэлмэрилдэг бага набадай түгүл фронтондой тулалхы түсэжэ нормоёо сар үргэжэ гэгшэ хуряаба.

Тус колхозоо 11 коскижал, 10 морин тармууршал ба 90 шахуу колхознууд хүдэлмэрилжэ. Мүнөө фронтонхой неделиг солосхоод үбхүхуряалагэ дүүргэлхн түлөө уншан малгайгаа абангүйгээр хүдэлмэрилжэ байха юм. Энэ колхоз болбол аймагай гүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан Туг абагын кандидат мүн.

42 ГА ХУРЯАБА

ТАРБАГАТАЙ. Тус МТС-эй комбайнерууд ба трактористнуудай хуряагын түсэбтэ 42 га хуряаба, Энэхи полн хадаа комбайнбайхадэ тон-бархисалтэй, мада уулын участон байбашье һань нүхэр Болонгов эрхэмтэ комбайнеруудын тоо өлшөөр байна. Жамсуев, Куняевы сельсоветэй Молотовой нэрэмжэтэ колхозой таряалангай полн дээрэ амалжа байхан комбайнер нүхэр Болонгов гэгшэ хуряаба.

Тус колхозоо 11 коскижал, 10 морин тармууршал ба 90 шахуу колхознууд хүдэлмэрилжэ. Мүнөө фронтонхой неделиг солосхоод үбхүхуряалагэ дүүргэлхн түлөө уншан малгайгаа абангүйгээр хүдэлмэрилжэ байха юм. Энэ колхоз болбол аймагай гүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан Туг абагын кандидат мүн.

Хорото бодолнуудыгэ усадхаха

ХЭЖЭНЭ, августын 26. (Телефонор абтаба). Аймагай 12 колхозууд таряага түбхэрлэн хуряажа эхилэ. Хуряагадаа жегдэрэн оронон колхоз түшөө үгы. Харин хуряагаада огтошье ороногүй байхан зарим колхозууд биир.

Хүдэршөөн хүнүүдэй хэлхэн үгэ-шүүдэ байжа болохо. Додо-Худанай Энгельсын эрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Нимэв) таряанайгаа өхилхэ хубин боложо байхадэнь, түшөө хүсэд алашөөгүй гэжэ дэгшэе та хуряагадуй. Мүн энэ колхоз тарна тушаалтада шухала хэрэгэлдэгшэ мшөөг, тулаа гэхэ мэтэ түшөө хүсэд бэлдхөлүй.

Комбайнаар хуряаха ябадал түшөө колхозоо эхилхөлүй байхадэ гадна, Молотовой, Ворошиловый ба Энгельсын нэрэмжэтэ колхозуудта Хэжэнгэ МТС-эй комбайнерууд түшөө абаагшад түшөөгүй байха юм. Жатанууд хүсэд хэрэгэлдэгшэ. «Зургаанай Зам» колхоз 6 жатанар хадаа аад, мүнөө мшг 4-мөнш хадаа, ягдөөдэ хоёр түшөө түшөө абаагшад түшөөгүй колхозойнгоо хотон соо хөтөлөөр.

Таряахуряалада оронон аймаг соохтэ 12 колхозуудай нэгэншье гар халуураар халангүй. Таряахуряалгын түрүүшын дүрэнүүдэй гарын ая дүтэмэлүүд ба хорото бодолнууд гэшье муу ябадала хүрхээшье бөшө һийн ябадала огтошье хүртэгшэ. Иймөө дутуу дундууд ба хорото бодолнуудыгэ дарн усадхаха байн ургасна боготхон болзор соо, эрхим шаартайгаар хуряажа абаха—иймэ зорилго табиглана.

«Таряанай түхэ», «тар халуураар хадаа хүнүүд үгы» гэжэн хорото бодолнууд зарим колхозой хүдэлмэрилшэдтэ бии. Үзэнхөө таряах дүхэ бөшө, харин өөхдөө

Баруун-Хойто фронт дээрэ багэ зэргын удхашанартай байдалууд болоно. Хэдэн участон дээрэ манай подразделени дайсанай ябан сэрэгүүдэй атакые сухаруулан соёо. В гэдэг лууриг газарай хажууль советскэ боецуд дайсанай траншей худар сүмэрэн ороод гандэ гитлеровецүүдтэй гар тулалдаа хэлэн байна. Манай ачигнууд агарай байлаануудта 3 немецкэ самолетыгэ уугааба. Тэрэншэе гадна зөнгө артагларин буудалгаар «Юнкерс—52» гэдэг 5 немецкэ транспортна самолёт унагтаа.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОНОО

Августын 24-эй үдэшин мэдээсэл

Августын 24-эй туршада манай сэрэгүүд Клетскаяга өдүн-урдуур, Котельниковшэ эгүн-хойтуур, мүн Прохладный оршондо ба Краснодарьяга уруур дайсаваа эсэргүү байлаануудыгэ хэбэ.

Фронтын бусад участоуд дээрэ шухала хубилтанууд болоногүй. Манай корабланууд Финскэ залланта 7.000 тонно ула түрхэ хэмжээтэй дайсанай транспортые шэнгээгэ.

Августын 23-да манай авиацин хэсгүүд фронтын элбэг участоуд дээрэ 20 шахуу немецкэ танк, сэрэг ба ашаа тэжээн 100 гаран автомашина, домо хэрэгсэл тэжээн 30 шахуу мори тэргэ үгы хэдэн нү, ая тэмтээгшэ гадна полёвой ба зөнгө артагларин 7 батерейн буудалгыг даража, домо хэрэгсэлтэй 4 склэд тэжээл, 6.000 тонно ула түрхэ хэмжээтэй дайсанай транспортые, 2 батальон шахуу ябан сэрэгые таран сохион ба зарымшэ үгы хэдэн байна.

Клетскаягай оршондо манай сэрэгүүд эдибхитэ дайшалхы ябуулануудыгэ хэбэ. Н-скэ часть атака гэжэ, бохирдуулгын ружейнэ немецкэ танкыгэ намнан мургал. 2 өхэ буу, 7 пулемет, 4 миномет, домо хэрэгсэлтэй склэд ба радио станиц булан абаа. Байлаанай бололон газар дээрэ 200 гаран дайчин нүхэр үдгэр.

Довый үзүн эрьсэтэ гатазан гаранай дайсанай танкүүд ба мото-ябан сэрэгүүдтэй ялангаа үсэд шалтэ байлаанууд болоо. Нэгэ лууриг газарай хажуула бололон байлаанга 8 немецкэ танк, 6 автомашина ба 400 шахуу гитлеровецүүд үгы хэдэбэн байна.

Клетскаягай оршондо манай сэрэгүүд эдибхитэ дайшалхы ябуулануудыгэ хэбэ. Н-скэ часть атака гэжэ, бохирдуулгын ружейнэ немецкэ танкыгэ намнан мургал. 2 өхэ буу, 7 пулемет, 4 миномет, домо хэрэгсэлтэй склэд ба радио станиц булан абаа. Байлаанай бололон газар дээрэ 200 гаран дайчин нүхэр үдгэр.

Краснодарьяга уруур дайсан болбол нэгэ участон дээрэ томо хүсэвчүдые суглуулаад манай частие түргэ хоёр лууриг газарые эвдөө. Ондоо нэгэ участон дээрэ үдэрэй турша соо 150 гаран немецкэ солдат ба офицер, хүндэ артиллерийскэ нэгэ батерей ба 3 минометно батерей үгы хэдэбэ.

Прохладный оршондо манай сэрэгүүд дайсанай танкүүд ба ябан сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалаа байлаануудыгэ хэбэ. Советскэ бронёбойшүүд 4 немецкэ танк гэмтээгэ.

Ленинградскэ фронт дээрэх нэгэ участонга манай частивүүд гитлеровецүүдэй хэдэн атакые гэрэгшэ соёо. 5 өхэ буу, минометно батерей, 9 станково пулемет үгы хэдэбэ, 2 немецкэ танк гэмтээгэжэ, дайсанай домо хэрэгсэлтэй склэд тэжээлгэбэн байна. Дайсан болбол 300 гаран солдат ба офицер алуулжа ба шархатуулжа гэгшэ.

Августын хэбэр немецкэ командования болбол Ленинградскэ партизануудта эсэргүү томо партианэ экспедици ябуулган байлаа. Артиллерийгай танкүүдтэй ба хуягта машинануудтэй хэбэ манган гитлеровецүүд нүхэр Н. З. ба О. гэгшэдэй командалаг партизанскэ отрядуудыгэ бэлхэ гэжэ хэбэ. Хоёр велелин туршал партизанууд дайсангай байлажа 600 шахуу немецкэ-фашистскэ эсэмэлшэдыг үгы хэбэ.

Клетскаягай оршондо манай сэрэгүүд эдибхитэ дайшалхы ябуулануудыгэ хэбэ. Н-скэ часть атака гэжэ, бохирдуулгын ружейнэ немецкэ танкыгэ намнан мургал. 2 өхэ буу, 7 пулемет, 4 миномет, домо хэрэгсэлтэй склэд ба радио станиц булан абаа. Байлаанай бололон газар дээрэ 200 гаран дайчин нүхэр үдгэр.

Краснодарьяга уруур дайсан болбол нэгэ участон дээрэ томо хүсэвчүдые суглуулаад манай частие түргэ хоёр лууриг газарые эвдөө. Ондоо нэгэ участон дээрэ үдэрэй турша соо 150 гаран немецкэ солдат ба офицер, хүндэ артиллерийскэ нэгэ батерей ба 3 минометно батерей үгы хэдэбэ.

Прохладный оршондо манай сэрэгүүд дайсанай танкүүд ба ябан сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалаа байлаануудыгэ хэбэ. Советскэ бронёбойшүүд 4 немецкэ танк гэмтээгэ.

Ленинградскэ фронт дээрэх нэгэ участонга манай частивүүд гитлеровецүүдэй хэдэн атакые гэрэгшэ соёо. 5 өхэ буу, минометно батерей, 9 станково пулемет үгы хэдэбэ, 2 немецкэ танк гэмтээгэжэ, дайсанай домо хэрэгсэлтэй склэд тэжээлгэбэн байна. Дайсан болбол 300 гаран солдат ба офицер алуулжа ба шархатуулжа гэгшэ.

Августын хэбэр немецкэ командования болбол Ленинградскэ партизануудта эсэргүү томо партианэ экспедици ябуулган байлаа. Артиллерийгай танкүүдтэй ба хуягта машинануудтэй хэбэ манган гитлеровецүүд нүхэр Н. З. ба О. гэгшэдэй командалаг партизанскэ отрядуудыгэ бэлхэ гэжэ хэбэ. Хоёр велелин туршал партизанууд дайсангай байлажа 600 шахуу немецкэ-фашистскэ эсэмэлшэдыг үгы хэбэ.

Клетскаягай оршондо манай сэрэгүүд эдибхитэ дайшалхы ябуулануудыгэ хэбэ. Н-скэ часть атака гэжэ, бохирдуулгын ружейнэ немецкэ танкыгэ намнан мургал. 2 өхэ буу, 7 пулемет, 4 миномет, домо хэрэгсэлтэй склэд ба радио станиц булан абаа. Байлаанай бололон газар дээрэ 200 гаран дайчин нүхэр үдгэр.

Краснодарьяга уруур дайсан болбол нэгэ участон дээрэ томо хүсэвчүдые суглуулаад манай частие түргэ хоёр лууриг газарые эвдөө. Ондоо нэгэ участон дээрэ үдэрэй турша соо 150 гаран немецкэ солдат ба офицер, хүндэ артиллерийскэ нэгэ батерей ба 3 минометно батерей үгы хэдэбэ.

Прохладный оршондо манай сэрэгүүд дайсанай танкүүд ба ябан сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалаа байлаануудыгэ хэбэ. Советскэ бронёбойшүүд 4 немецкэ танк гэмтээгэ.

Ленинградскэ фронт дээрэх нэгэ участонга манай частивүүд гитлеровецүүдэй хэдэн атакые гэрэгшэ соёо. 5 өхэ буу, минометно батерей, 9 станково пулемет үгы хэдэбэ, 2 немецкэ танк гэмтээгэжэ, дайсанай домо хэрэгсэлтэй склэд тэжээлгэбэн байна. Дайсан болбол 300 гаран солдат ба офицер алуулжа ба шархатуулжа гэгшэ.

Августын хэбэр немецкэ командования болбол Ленинградскэ партизануудта эсэргүү томо партианэ экспедици ябуулган байлаа. Артиллерийгай танкүүдтэй ба хуягта машинануудтэй хэбэ манган гитлеровецүүд нүхэр Н. З. ба О. гэгшэдэй командалаг партизанскэ отрядуудыгэ бэлхэ гэжэ хэбэ. Хоёр велелин туршал партизанууд дайсангай байлажа 600 шахуу немецкэ-фашистскэ эсэмэлшэдыг үгы хэбэ.

Клетскаягай оршондо манай сэрэгүүд эдибхитэ дайшалхы ябуулануудыгэ хэбэ. Н-скэ часть атака гэжэ, бохирдуулгын ружейнэ немецкэ танкыгэ намнан мургал. 2 өхэ буу, 7 пулемет, 4 миномет, домо хэрэгсэлтэй склэд ба радио станиц булан абаа. Байлаанай бололон газар дээрэ 200 гаран дайчин нүхэр үдгэр.

Краснодарьяга уруур дайсан болбол нэгэ участон дээрэ томо хүсэвчүдые суглуулаад манай частие түргэ хоёр лууриг газарые эвдөө. Ондоо нэгэ участон дээрэ үдэрэй турша соо 150 гаран немецкэ солдат ба офицер, хүндэ артиллерийскэ нэгэ батерей ба 3 минометно батерей үгы хэдэбэ.

Прохладный оршондо манай сэрэгүүд дайсанай танкүүд ба ябан сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалаа байлаануудыгэ хэбэ. Советскэ бронёбойшүүд 4 немецкэ танк гэмтээгэ.

Ленинградскэ фронт дээрэх нэгэ участонга манай частивүүд гитлеровецүүдэй хэдэн атакые гэрэгшэ соёо. 5 өхэ буу, минометно батерей, 9 станково пулемет үгы хэдэбэ, 2 немецкэ танк гэмтээгэжэ, дайсанай домо хэрэгсэлтэй склэд тэжээлгэбэн байна. Дайсан болбол 300 гаран солдат ба офицер алуулжа ба шархатуулжа гэгшэ.

Августын хэбэр немецкэ командования болбол Ленинградскэ партизануудта эсэргүү томо партианэ экспедици ябуулган байлаа. Артиллерийгай танкүүдтэй ба хуягта машинануудтэй хэбэ манган гитлеровецүүд нүхэр Н. З. ба О. гэгшэдэй командалаг партизанскэ отрядуудыгэ бэлхэ гэжэ хэбэ. Хоёр велелин туршал партизанууд дайсангай байлажа 600 шахуу немецкэ-фашистскэ эсэмэлшэдыг үгы хэбэ.

Клетскаягай оршондо манай сэрэгүүд эдибхитэ дайшалхы ябуулануудыгэ хэбэ. Н-скэ часть атака гэжэ, бохирдуулгын ружейнэ немецкэ танкыгэ намнан мургал. 2 өхэ буу, 7 пулемет, 4 миномет, домо хэрэгсэлтэй склэд ба радио станиц булан абаа. Байлаанай бололон газар дээрэ 200 гаран дайчин нүхэр үдгэр.

Краснодарьяга уруур дайсан болбол нэгэ участон дээрэ томо хүсэвчүдые суглуулаад манай частие түргэ хоёр лууриг газарые эвдөө. Ондоо нэгэ участон дээрэ үдэрэй турша соо 150 гаран немецкэ солдат ба офицер, хүндэ артиллерийскэ нэгэ батерей ба 3 минометно батерей үгы хэдэбэ.

Прохладный оршондо манай сэрэгүүд дайсанай танкүүд ба ябан сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалаа байлаануудыгэ хэбэ. Советскэ бронёбойшүүд 4 немецкэ танк гэмтээгэ.

Ленинградскэ фронт дээрэх нэгэ участонга манай частивүүд гитлеровецүүдэй хэдэн атакые гэрэгшэ соёо. 5 өхэ буу, минометно батерей, 9 станково пулемет үгы хэдэбэ, 2 немецкэ танк гэмтээгэжэ, дайсанай домо хэрэгсэлтэй склэд тэжээлгэбэн байна. Дайсан болбол 300 гаран солдат ба офицер алуулжа ба шархатуулжа гэгшэ.

Августын хэбэр немецкэ командования болбол Ленинградскэ партизануудта эсэргүү томо партианэ экспедици ябуулган байлаа. Артиллерийгай танкүүдтэй ба хуягта машинануудтэй хэбэ манган гитлеровецүүд

Алдарт үбгэ эсэгэнэрэйнгээ жэшээгээр аба ороноо хамгаалай!

„Союзнигууд болбол үргэн хэмжээнэй довтолго хэжэ шадаха“

Александр Суворов

Александр Васильевич Суворов болбол дундад гэгшье мэдэлгүйгүл половецтэй хойно юм. Бүхнэй найн соогоо 63 тулалдаа хэбэн байна. Эдэнэй нэгэдэлдэе дилдэнгүй, ходоодо дайсаана даража, дилжэжэ абалхан юм. Суворовто асархалшад хадаа золгой байсан дээршээ эхэ амжалтанууды туйлана гэжэ туйлбарладаг хэн. «Мүнөө үдэр золтой, үгдөөр золтой, бурхан үршөөг зэ, төвд, шадбары гэлэгые хэвээ нэгэтэ үгтэ», — гэжэ Суворов наада барын харюуцадаг байгаа юм.

Суворов болбол золгой байсан дээршээ эхэ бэлдэг бэшэ, харин шадбарыраа дилдэнгүй байгаа юм. Александр Васильевичын оюун бэлг болбол сэрэгүүдэ баатар зүрхтэйгөөр, дайшалхы шэн габынтайгаар хүтэлбэрилдэгөөрөө, олон түмэн солдадуудаа бэлгүүн нүдөөрөө айхбаттар байнаар мэлжэжэ абадлагаараа илгаран тобойжо тараал, тийгэжэ илалты туйлагдай байгаа юм.

Суворов үедэ солдатын пансал дай хэвэ зэбсэг юм гэжэ тоолодог байгаа. Суворов болбол иймэ бодомжолгыг эрд шантаар буруушадаг хэн. Австрийскэ генералуудай нэгдэлэйнь Суворовоо илалта туйлагдаг аргаяа хэлэжэ үгтэе асуухалан:

— Солдаттаа мэхэй яба, тийгээ фашист солдадуудына шамдаа дурагай байха — хамаг бүхн тавтжаа эвэнэ соо байдаг, — гэжэ Суворов харюусалхан байна.

Имандал гэжэ хэрэмые Суворовай дайлан абалхан үлгэр жэшэ болбол дай абуулжа мастер полководцын мэдэлэ абалхан солдадууд хэжэ шэнээн эхэ шадбартайгай байдаг юм гэжэ тон эли тодоор харуулжа үгтэе. Суворов хадаа Имандал гэжэ хэрэмдэ дүтхэнэ эрөөд, энэ хэрэмые хаража цөөмсөөрөө: «Хэрэм гэдэг энэ байна даа, бурхан зайлуудат, ханануудын үдэр, нүхэнүүдэн түгээжэ, төвд, энэ хэрэмые эабол ээлжэ харгитэй», — гэжэ солдадуудта хэлэвэр байха юм. Тийхэднэй: «Шамтада ябаа хадаа ээлжэ шадлаха!» — гэжэ солдадуудын нэнэжа абалханаа сэхэ уруун хэлэжэ харюусалхан байна.

Тийгээ энэ хэрэмые эзэлэн абажа шаданан юм. Суворов болбол сэрэгүүдэй хурга тухайда ималта эхэ асархааа хандуудат половецтэй ябаа юм. «Хатуу шантаар хургууд хэе наа дайшалхы аянла хүчэн бэлэжэ байдаг; хүчэн фобхөөр хургууд хэе наа дайшалхы аянла хүчэн хүшэр байдаг», — гэжэ Суворов ходоодо хэлэжэ ябадаг хэн.

Суворов болбол гаража ерхэн эрхэ байдалы гайхамшигтаа түргээсөөр сэвгэжэ,

айхбаттар эхэ бэрхшээлтэй байлаа сооноо гаража аргые оложо шаддаг, дайсаание тон хүндүүдэй газархаан гэгдэхэн сохдог байгаа юм. Суворовой оюун бэлг гэжэ нигэжэ парадат байгаа.

1773 ондо Суворов болбол Туркитай дайлагдажа байсан Балканска фронтдо эльгээгдэн байгаа. Ородой армийн гланзы Командадагша генерал Румянцев гэгшэ Дунай мүнөөнй эрмее хамгаалжа гэбэн далгабарие Суворовоо тугээн байгаа.

Тийхэднэй саада эрхэдэн байсан Туркитай гэжэ тосхондой дэргэдэ тургуудай гол эхэ хүсэн бөөгтөрөн сугларжа байна гэжэ мэдмээрээ өөрингөө отрядые бүгднэй харанхы хамбаашалаа Дунай мүнөөнй барууз эрвэдэ гаргаад, дайсаание бутэ хяа сохжорхивон байна. 1789 ондо Фомшанын дэргэдэ Суворовой сэрэгүүд тоо байнга талээр нилээдгүй буюу тургуудай сэрэгүүдэ сүм бутэ хяа сохивон байла.

Соогоордо бэшэ, харин шадбарыраа дайладалаг юм гэгтээ Суворов болбол энэ тулалдагаар үшөө дахин тодооруулжа тугээн байгаа.

Суворов болбол дайлажа абуулжа байха зуураа дайсаание биллэхэн тулзда дайсаада наагадлау арганууды хэрэгжээ, тэрэнээ эхэ нюусар бөлүгжэ, дайсаание дилдэнгүй байха юм. Суворов болбол 1799 ондо нилээдгүй хүсэтэй француудтай дайладалхан байна. Францууд болбол сэрэгүүдэ шэнэ турмаар жагсаажа, байлаанда оруулдаг байгаа. Тийхэднэй Суворов болбол энээнэй өөрингөө арга хэрэгжээ Требилия гэжэ мүнөөнй ба Нова гэжэ тосхондой дэргэдэ француудые бутэ хяа сохжорхивон байна. Нүүсээрхэ Сев-Готарда гэжэ сабата уулые дабаад, Чорт мост гэжэ газарта француудые бутэ хяа сохбод бүхн дэлхэйе гайхуулан байна.

Суворов болбол гансал урагтаа дашан ябаха гэдэгые мэддэг половецтэй байгаа юм. Суворов гэгшэ дай абуулжа туйлай эхээр мэрэгжэвэн, сэрэгүүдэ айхбаттар шадмараар хүтэлбэрилдэг дээршээ байлаа ходоодо илагдаг хэн. Суворов болбол бишигхан хүсөөр тоогойноо талээр буюу дайсаание бутэ хяа сохжэ шаддаг байгаа. Суворов болбол арадтаа үнэн сэхэ, арадаа ойгодог ород хүн байгаа юм.

Александр Суворовой орденниэ зүжэ ябажа Улаан Армийн командир болбол эхэ орондоо нилээдгүй хүндэтгөөр үргэмжлэгдэхэ. Агууэхэ полководцынгоо нөрдө хүрмэ шабны гэжэ мэдэгдэхэ.

Полковник М. ПОДРОЖНИЙ.

Александр Васильевич Суворов болбол дундад гэгшье мэдэлгүйгүл половецтэй хойно юм. Бүхнэй найн соогоо 63 тулалдаа хэбэн байна. Эдэнэй нэгэдэлдэе дилдэнгүй, ходоодо дайсаана даража, дилжэжэ абалхан юм. Суворовто асархалшад хадаа золгой байсан дээршээ эхэ амжалтанууды туйлана гэжэ туйлбарладаг хэн. «Мүнөө үдэр золтой, үгдөөр золтой, бурхан үршөөг зэ, төвд, шадбары гэлэгые хэвээ нэгэтэ үгтэ», — гэжэ Суворов наада барын харюуцадаг байгаа юм.

Суворов болбол золгой байсан дээршээ эхэ бэлдэг бэшэ, харин шадбарыраа дилдэнгүй байгаа юм. Александр Васильевичын оюун бэлг болбол сэрэгүүдэ баатар зүрхтэйгөөр, дайшалхы шэн габынтайгаар хүтэлбэрилдэгөөрөө, олон түмэн солдадуудаа бэлгүүн нүдөөрөө айхбаттар байнаар мэлжэжэ абадлагаараа илгаран тобойжо тараал, тийгэжэ илалты туйлагдай байгаа юм.

Суворов үедэ солдатын пансал дай хэвэ зэбсэг юм гэжэ тоолодог байгаа. Суворов болбол иймэ бодомжолгыг эрд шантаар буруушадаг хэн. Австрийскэ генералуудай нэгдэлэйнь Суворовоо илалта туйлагдаг аргаяа хэлэжэ үгтэе асуухалан:

— Солдаттаа мэхэй яба, тийгээ фашист солдадуудына шамдаа дурагай байха — хамаг бүхн тавтжаа эвэнэ соо байдаг, — гэжэ Суворов харюусалхан байна.

Имандал гэжэ хэрэмые Суворовай дайлан абалхан үлгэр жэшэ болбол дай абуулжа мастер полководцын мэдэлэ абалхан солдадууд хэжэ шэнээн эхэ шадбартайгай байдаг юм гэжэ тон эли тодоор харуулжа үгтэе. Суворов хадаа Имандал гэжэ хэрэмдэ дүтхэнэ эрөөд, энэ хэрэмые хаража цөөмсөөрөө: «Хэрэм гэдэг энэ байна даа, бурхан зайлуудат, ханануудын үдэр, нүхэнүүдэн түгээжэ, төвд, энэ хэрэмые эабол ээлжэ харгитэй», — гэжэ солдадуудта хэлэвэр байха юм. Тийхэднэй: «Шамтада ябаа хадаа ээлжэ шадлаха!» — гэжэ солдадуудын нэнэжа абалханаа сэхэ уруун хэлэжэ харюусалхан байна.

Тийгээ энэ хэрэмые эзэлэн абажа шаданан юм. Суворов болбол сэрэгүүдэй хурга тухайда ималта эхэ асархааа хандуудат половецтэй ябаа юм. «Хатуу шантаар хургууд хэе наа дайшалхы аянла хүчэн бэлэжэ байдаг; хүчэн фобхөөр хургууд хэе наа дайшалхы аянла хүчэн хүшэр байдаг», — гэжэ Суворов ходоодо хэлэжэ ябадаг хэн.

Суворов болбол гаража ерхэн эрхэ байдалы гайхамшигтаа түргээсөөр сэвгэжэ,

айхбаттар эхэ бэрхшээлтэй байлаа сооноо гаража аргые оложо шаддаг, дайсаание тон хүндүүдэй газархаан гэгдэхэн сохдог байгаа юм. Суворовой оюун бэлг гэжэ нигэжэ парадат байгаа.

1773 ондо Суворов болбол Туркитай дайлагдажа байсан Балканска фронтдо эльгээгдэн байгаа. Ородой армийн гланзы Командадагша генерал Румянцев гэгшэ Дунай мүнөөнй эрмее хамгаалжа гэбэн далгабарие Суворовоо тугээн байгаа.

Тийхэднэй саада эрхэдэн байсан Туркитай гэжэ тосхондой дэргэдэ тургуудай гол эхэ хүсэн бөөгтөрөн сугларжа байна гэжэ мэдмээрээ өөрингөө отрядые бүгднэй харанхы хамбаашалаа Дунай мүнөөнй барууз эрвэдэ гаргаад, дайсаание бутэ хяа сохжорхивон байна. 1789 ондо Фомшанын дэргэдэ Суворовой сэрэгүүд тоо байнга талээр нилээдгүй буюу тургуудай сэрэгүүдэ сүм бутэ хяа сохивон байла.

Соогоордо бэшэ, харин шадбарыраа дайладалаг юм гэгтээ Суворов болбол энэ тулалдагаар үшөө дахин тодооруулжа тугээн байгаа.

Суворов болбол дайлажа абуулжа байха зуураа дайсаание биллэхэн тулзда дайсаада наагадлау арганууды хэрэгжээ, тэрэнээ эхэ нюусар бөлүгжэ, дайсаание дилдэнгүй байха юм. Суворов болбол 1799 ондо нилээдгүй хүсэтэй француудтай дайладалхан байна. Францууд болбол сэрэгүүдэ шэнэ турмаар жагсаажа, байлаанда оруулдаг байгаа. Тийхэднэй Суворов болбол энээнэй өөрингөө арга хэрэгжээ Требилия гэжэ мүнөөнй ба Нова гэжэ тосхондой дэргэдэ француудые бутэ хяа сохжорхивон байна. Нүүсээрхэ Сев-Готарда гэжэ сабата уулые дабаад, Чорт мост гэжэ газарта француудые бутэ хяа сохбод бүхн дэлхэйе гайхуулан байна.

Михаил Кутузов

Суворов болбол Михаил Илларионович Голицын—Кутузов туйлай: «Мэтэстэй, мэтэстэй! Сэсэн, сэсэн! Хэнишье мэлжэжэ шалахагүй», — гэжэ хэлэлэг байгаа юм. Кутузов болбол залуу наанаа агууэхэ половецтэй—Суворовой хажууда ябажа хургал абадэн байгаа. Кутузовай бөө даажэ хэбэн анха түртүшын дайшалхы абуулганууд болбол агууэхэ балшынгаа нэрлэ нилээдгүй найнаар хүрэн байгаа юм. 1764 ондо болохон польско кампанийн үедэ ба 1770 ондо болохон ород-турецкэ нэгдэлхи дайнай үедэ залуу Кутузов болбол нилээдгүй цор зүрхтэй, бүтэмжтэй ба тэсбэртэй байнаараа шалгаран юм.

Кутузов хадаа 1790 ондо, Имандал гэжэ хэрэмдэ довтолго үедэ, Суворовой мэлэжэ лон ябажа, бүлэг сэрэгүүдэйнь эгжэ командалхан юм.

— Кутузов зүүн флангта ябадан байхысэ бруун гарин байсан юм. — гэжэ Кутузовай дүртэ тухайда Суворов хэлэвэр байгаа.

1812 он дүгэлжэ ябаа. Французскэ император болбол Росскэ довтолгон оролын тулзда тийгэхэ үгшээр туйлай эхэ армие, 500 мянган гаран хүнтэй. 1350 хүр буугтай армие жагсаагаад, 1812 оной июниын 23-ай хүни Неман мүнөөнйе гатажа эхилхэн байгаа.

Ородой сэрэгүүд айхбаттар буюу хүсэтэй дайсаанда түрөөхлээдэ сугариха баатай болохон юм.

Ородой армийн сугариха ябаха үедэ, августын 29-дэ, Кутузов главнокомандлагшн болон ерхөн байна. Кутузов болбол саашадаа сугариха болохонгүй, сэрэгүүдэй арид шууд довтолго хэжэ орохые хүлээжэ байхтай гэжэ тон найнаар мэлжэжэ байхысэ, тулалдаа хэжэ таарамжатай повинцие оложо ялан үшөө нэгэ неделин турша соо сэрэгүүдэ сугарихан байна. Тийгээ ябагараа ород аралай столицэ төшөө ошохон смленскын хоёр эхэ харгы дээгүүр хүчлэн гаран Бородинскэ талые байлаа хэлдэ таарамжатай газар гэжэ олоод, элдэ французскэ сэрэгүүдэ угтажа, арад зөвэй дунда айхбаттар эхээр алдаршан түүхтэ тулалдаа хэбэн байла.

Энэ тулалдаанай үедэ ородууд болбол айхбаттар хатуу шантаар дайлагдажа французскэ сэрэгүүдэ дулдаагүй эхэ гэгтэдэ оруулжа, 58.000 гаран хүнишье эабалхан ба шархатуулан байна.

«Дайшалхы абуулгадаа тэсгэй бай, урагшаа гүдхэдэе бу уйда. Наргыгээр, хэрээр яба, урдаа эли тодо зорилго табижа яба. Мэхэ-лэгдмээр болохор ба нэгэ-лэмээр шумар байдалые уридалан мэлжэе, шаддаг яба.»

«Бүтэжэе отго шадахагүй гэжэ дайсаанай наанаа юмые дайнай үедэ бүтэе. Гайхуулжа шадаа наа дилдэнш. Айшоо наа дилдэншө шатуу гэжэе. Тоо байгаараа бэшэ, харин шадбарыраа дайладалдаг юм.»

«Руть амилы гэжэ хари газар оронүүдэй хамаг хүнүүдтэ оложо дуулгалты. Бидэнэй айнгүйгөөр айшалжа эргэ хэ... Хэрбээ хэн нэгэн мэхэ барижа манда ороо наа, — мэхэшэе хосорхо байха. Ород орон нотаг нэмэ байгаа юм, нэмэ байхысэ юм», — гэжэ Александр Невский тэлдэ хэлэвэр байла.

Энэ 1242 оной апрелин 5-дэ Рүсыйн агууэхэ ялалта болбол Рүсыйн батажуудан мандуулхэ луури табижа үгөө юм.

Төрэ гэгшээр хэдэн зуун жэл үнгэрөө. Тийгээшье Александр Ярославич Невский алдар суу мүнхэ. Ушарын, Чулска, Вуур дээрэ туйлахан ялалта болбол манай бөө даажэ ба эрхэ сүлөөтэ ажагуудай эхлэнш, булагын, боложо үгдэн байгаа.

Мүнөө, эсэгэ ороноо хамгаалхы нагын дайнай үедэ, Советскэ Союзай правительство Александр Невский орденниэ бие биедөө. Энэ хадаа айта хүрдэе огтошье мэлжэгүй үлгэр жэшээ гэрээ сэрэгүүдэ дахуулан ялалт туйлажа шаддаг, үрхэл ба үлбэлэн ябадалы гаргажа дайсаание бутэ хяа сохдог, баатар зоригтой эвдөөд эхилээд полк хүртэрхи советскэ командарнуудай орден муу.

Манай анха түртүшын агууэхэ половецтэй—Александр Невский хүр үлгэ герой командарнуудай манай туйлахан ялалтануудые бүрхөөт лэ! Геройство ба алдар сууе харуулан энэ орден манай герой командарнуудай бүсүе шэман гоёог лэ!

П. ПАВЛЕНКО.

Дьелпэй оршондо довтоллон дээршээ олодон хургаал тухай американскэ хэблэл бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 24. (ТАСС). Америкаанскэ хэблэл болбол Дьелпэй оршондо довтоллон дээршээ олодон хургаалы үргэ-нөөр шүмжэлжэ байндай. Дьелпэй оршондо хөгдөн довтолго болбол Европодо сүмэрвэн орохо аргаболомжонууд байна гэжэ англичануудта мэдүүдэ гэжэ Юнайтед Пресс агентствын зүгшөө политическэ байдалы шэнжэлээшэ Клим гэгшэ бэшлэн байна. Дьелпэй оршондо довтоллон ябада болбол нэгдэмэд олодон үлгэр олон сэрэгээр Европодо сүмэрэн орожо шадаха бай- ханишье тон эли тодоор харуулаа гэжэ адмирал Стирлинг гэгшэ бэшлэнэ. Хэрбээ 15.000 сэрэгтэй дээршээ олодон хургаалы үргэ-нөөр шүмжэлжэ байндай. Дьелпэй оршондо хөгдөн довтолго болбол Европодо сүмэрвэн орохо аргаболомжонууд байна гэжэ англичануудта мэдүүдэ гэжэ Юнайтед Пресс агентствын зүгшөө политическэ байдалы шэнжэлээшэ Клим гэгшэ бэшлэн байна. Дьелпэй оршондо довтоллон ябада болбол нэгдэмэд олодон үлгэр олон сэрэгээр Европодо сүмэрэн орожо шадаха бай- ханишье тон эли тодоор харуулаа гэжэ адмирал Стирлинг гэгшэ бэшлэнэ.

Англискэ хэблэл хоёрдохой фронт тухайда

ЛОНДОН, августын 24. (ТАСС). «Рейнольдс Ньюс» газетэ болбол сэрэгтэй байдалы шэнжэлэшын эхэ статьяе тунхаглахан байна. Шэнжэлээшын хадаа советскэ германскэ фронт дээрэ тохоболдон айхбаттар хатуу шанта байдалы тэмдэглээд, Германие хоёр тээбэнь сохижо дайлагдажа туйлай асуудал эвэлхэй хойшо мунд эрбэн хэлсэгдэжэ байха асуудал бэшэ болоод, бодото хэрэг дээрэ бөөрүдэгдэхэ тон эли тодо зорилго болохо ёстой» гэбэн найдалы мэдүүлэн байна. Союзнигууд гэжэ нилээдгүй эхэ зэбсэгтэ хүсые немецүүдэй хургууд түргээсөөр Францие эрье дээрэ жагсаан буугажа шадаха аргаболомжонуудтай байна гэбэн тухайда генерал Губерт Гоф гэгшэ мун энэ газетэдэ бэшлэн байна. «Далай дээрэ ба агартэ буюу болоод байхадаа элэ аргаболомжонуудта хэрэгжэжэ хамтыгтаа дайсаание илаа гэгдэхэ бэшэ олодо зам харгы эрхэ сүлөөтэ дурагай арадуудта олохонгүй». Гол эхэ советскэ Рүсыйн бөөдэ даажэ байдалые унжагайраа нобжорго отго болохонгүй гэжэ «Санли эс-пресс» газетын зүрхөө шэнжэлээшэ Гарвин гэгшэ бэшлэнэ.

ЧЕРЧИЛЛЬ АНГЛИДАА БУСАЖА ЕРЭЭ

ЛОНДОН, августын 24. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулханы ёшоор, Черчилль болбол Дутын Восток ба Москвагаар ябаданайнгаа хүдлээр Англидаа самолетоор бусажа ерхөн байна.

АНГЛИСНА АВИАЦИН ЯБУУЛГАНУУД

ЛОНДОН, августын 24. (ТАСС). Лондондо хуулита ёшоор тунхаглагдан дээршээ мэдэгдэхэ. «Вэ-лингтон» гэжэ хоёр бомбардировщик августын 23-ай тдын хойно Эмден гэжэ порто довтолго болболонуудые хэбэн байна. Дотуудталы хэдэн олон тэйрэлгэнүүд болоо.

Хойто далайда германскэ пароходуудай гээлтэ

ЛОНДОН, августын 24. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулханы ёшоор, августын 23-ай түдгэлтүр Ирландийн хойто эрье шадар германскэ самолетууд үзэгдэн бай- хүртэр табалгаргүйгөөр атаковалжа байха зуураа дайсаанай нэгэ мильонхоо дээшэ тонхо удаа түрхэ хэмжээтэй парохоуудые шэнгээтэе.

Германскэ самолетууд Хойто-Ирландида довтолхо гэжэ нэдэбэ

ЛОНДОН, августын 24. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулханы ёшоор, августын 23-ай түдгэлтүр Ирландийн хойто эрье шадар германскэ самолетууд үзэгдэн бай- на. Тийхэднэй англискэ дистрибу- тельүүд тэдэнэй харгые хаажэ, гэмтэлдэ оруулаад, намнан үлдэ- хөн байна.

ГОРОДОЙ НОНИНУУД

МОНГОЛОЙ ЦИРГЭ ЕРЭБЭ
Улан-Батор-Хогодо байдаг Монгол Арал Республикын цирк мүнөө үдэр Улан-Удэ эржэ хүндэтгөөр угталдаа. Эндэ сентябрийн хэсэр эднээр болбол элбэ уран хайванай номернуудые харуулжа эхилжэ юм.
Монгол Аралай Республикын цирк юнаа искусство хадаа хэды залуу- ан болохы нилээдгүй эхэ ам- жалтануудые туйлахан байха юм.
Тийгээ тула энэ хүлэгдэн ер- хан айлаал-артистарай наалан болбол ималта нонирхолтой байха байна.

ТЕАТРАЙ СЕЗОН ДҮТЛӨӨ

Бурят-Монголой Гүрэнэй хүг- жэмтэ-драмийн Лениной орденно театрай сезон Улан-Удэ сентяб- рин 5-10 багаар нэгдэхэ гэжэ байна. Мүнөө театрай бүхэ коллек- тив халуун эхэ түхээрхэн худал- мари абуулжа, репетици хэжэ бай- наар.
Энэ жэлэй сезонуу М. Фроловой «Энэ Булаг баатар» гэжэ опера, Г. Цыденжапов ба А. Шалаевай «Баяр», Н. Балана ба М. Эдлинин «Зол жаргал», В. Катаевай «Фрон- тоо ябан солдат», Н. Валдановой «Байгалай загашал» ба мун уран- зохиолной хэдэ хэдэн шэнэ аү- жэгүүд харуулагдаха юм.

УРАНЗОХИОЛШОД ЮУ БЭШЭНЭ

Манай республикын уранзохио- лшод мүнөө Агууэхэ Октябрскэ со- ниадистическэ революциин 25-дахн ойн үдэртэ эдибхитэй халуун ба- лдлах абуулжа байна.
Оренто уранзохиолшо Хоца Нам- сарев, Илалтын Туяа гэжэ шэнэ повесть болохор дүүргэнгэе. Энэ повесть болбол эсэгэ ороноо хам- гаалхын дайнда хабаадалсан бу- рит хубуугай гайхамжар эхэ эор- иг ба шадбариче зураглан харуу- лан байха юм. Энэнь түс ойн үдэрүүдтэ хэблэгдэжэ гарха. Гал- на уранзохиолшод драматургнууд Н. Валданов, А. Шалаев, Ж. Туму- нов ба поэтүүд Д. Хилтухин, Д. Дамдинов, Ш. Нимбуев, Ч. Шы- дендамбаев ба бусад шэнэ зохиол- шуудууд хэблэгдэхэ байна.

ХҮДӨӨ-АЖАЛ ТУХАЙ НОМУУД

Бурят-Монголой Гүрэнэй Хэблэл болбол хүдөө-ажалай худалдари- лдагшад хуралын болохоор хэдэн олон номуудые хэблэн гаржа. «Трактористда тулааншда» гэжэ трактористуудай уншаха ба ху- талбэри болохон тон хуралын ба ойлгостой ном хэблэгдэхэ. Зүүгэр хүдөө-ажалын худалдариинд тухай парти ба правительствон гар- ган тогтоолууд бурят-монгол хэбэн дээрэ эхлэн тиражтайгаар гаргагдан байна.

НУРГУУЛИНУУДАЙ ЗАНЯТИН ЭХИЛЭЛГЭ

Мүнөө жэлдэ РСФСР-эй бүхн хургуулинуудай занятын эхилжэ болорууд тогтоолоо.
1-4-хн классуудта сентябрийн 1-дэ ба 5-10 дахи классуудта октяб- рин 1-дэ заняты эхилжэ байна.

Харюусалгата редакторай оролгошо Ц. ГАЛСАНОВ.